

Ruta
Joaquim
Ruyra

“**Blanes** es mi historia, mi patria, mi principal afición. He residido ahí casi toda mi vida. Ahí me casé, ahí murieron mis padres. Es justo, pues, que casi todos mis recuerdos sean de Blanes.”

Joaquim Ruyra. Conversación con Tomàs Garcés (1926)

Joaquim Ruyra

1858 - 1939

Joaquim Ruyra i Oms es considerado el Maestro de la prosa catalana y una de las figuras centrales del Modernismo literario gracias a su meticulosidad en el empleo del lenguaje y a su contribución a fijar la lengua catalana moderna.

Aunque nació en Girona, el 27 de septiembre de 1858, Ruyra se sentía de Blanes. La casa solariega, conocida como «can Creus», se alza en la calle mayor de la localidad, en el «carrer Ample». En lo alto de la entrada principal, coincidiendo con el 50.º aniversario de su muerte, se colocó una placa que reza: «Joaquim Ruyra i Oms, blandense de corazón y Maestro de la prosa catalana. Blanes, 15 de mayo de 1989».

Ruyra fue un autor de muy breve producción, pero de una calidad literaria extraordinaria. Sus narraciones constituyeron un referente estilístico y representan un auténtico modelo de lengua. Escritor sumamente exigente y muy perfeccionista, siempre buscaba la palabra que mejor se ajustaba a cada circunstancia. Ruyra no solo nos habla del mar, sino también de la niñez, del nacimiento del deseo femenino o masculino, del mundo de los sueños...

El éxito literario que Joaquim Ruyra obtuvo con su primera obra, *Marines i boscatges* [Marinas y flores-tas] (1903), fue rotundo. Se trata de una recopilación de quince relatos que giran en torno al mar y su gente. Sus otras dos grandes obras en prosa fueron *La parada* [El puesto de mercado] (1919) y *Entre flames* [Entre llamas] (1928). En 1920 publicó *Pinya de rosa* [Nudo de barrilete], una reedición de *Marines i boscatges* que corrigió lingüísticamente y amplió con *L'idil·li d'en Temme* [El idilio de Temme], una narración ambientada en la cala de Sa Forcanera. Son muchos los rincones y personajes de Blanes que inspiraron al Maestro Ruyra y que nos salen al paso en sus relatos. La presente propuesta de itinerario pretende ser una primera muestra de ellos e invitar a los visitantes a profundizar, si aún no lo han hecho, en la lectura de sus obras completas.

«Ruyra conoció nuestra lengua como nadie; maneja su espíritu de forma perfecta; domina la inteligibilidad y todos sus matices hasta extremos insuperables.»

Josep Pla

«[...] Joaquim Ruyra, quizá el más grande escritor que de cualquier lengua hasta hoy he conocido.»

Salvador Espriu

01 Sa Palomera

Carrer Mirador de s'Auguer

En el relato *Una tarda per mar* (1900) se nos presenta el antiguo Blanes de mariners y pescadores, que perfectamente podríamos situar en la playa de Sant Andreu, ante la roca de Sa Palomera, en el lugar conocido con el nombre de *sota sa Pujola* ('bajo Sa Pujola') y en una época en la que todavía no había desaparecido la peña de Piteus.

"En Canari era allí que ens esperava. Estava de quatre grapes davant del gussi, enseuant els pals, i em va saludar amb una mitja rialleta de simpatia. Els mariners vells, que prenien la fresca al peu de les penyes, a l'ombra de les blavoses atzavares, ens contemplaven satisfets, articulejant ells amb ells i assenyalant-nos amb els brocs de llurs pipes. Les dones, que adobaven xarxa, aixecaven llurs caps de la feina i cridaven, trufejant: -Pareu ment que no eixugueu tot es peix de sa mar!"

“Estic a la vora del mar, assegut en una roca i amb les cames nues ficades dintre l'aigua. La penya em fa de respatller, m'hi recalco còmodament i, tot amarant-me de les frescors de la marinada, que minva per moments, passejo les mirades pel cel. [...] Mentrestant les platges properes han restat desertes. Els banyistes que prenen la fresca aplegats en el sorral se'n són anats cap al poble. En les cales, ni un nedador, ni una barqueta. Amb la soledat s'exhala de la naturalesa un encant sols comparable al d'una declaració d'amor feta amb els ulls per una verge silenciosa. Sembla que em digui: -Tota per a tu: ningú ens destorba ja- No em cansaria mai d'aquesta conversa muda.”

La xucladora (1899)

Mirador de S'Auguer, c. 1910
Fondo Josep Pons Girbau. Archivo Municipal de Blanes (AMBL)

02 S'Auguer

Passeig de la Marina

Era uno de los barrios marineros por excelencia de Blanes, donde vivían la mayoría de familias de sardineros. La escuela de la población, inaugurada en 1925, lleva el nombre del escritor. En la narración *En Garet a l'enramada* (1900), relato costumbrista cuyo tema principal es el proceso de enamoramiento, Ruyra lleva a cabo una detallada descripción de sus vecinos y de la popular Enramada, festividad que se organizaba en Blanes cada año, en la Octava de Corpus, hacia el mes de junio.

“És la nit més alegre de Blanes, la darrera nit de les enramades. El vent és suau i temperat, el cel serè, i el juny xamós riu entre les estrelles. [...] L'enramada de l'Auguer serà la millor de la vuitada, perquè enguany els pescadors volen lluir-se. En Panxo Manxiula, *s'americano nou*, fill del vell sardinaler, ha contractat la cobla per al ball de nit. El sac de gemecs anirà, doncs, a racó; però tocarà a la taverna per engrescar els bevedors. La festa serà com no se n'hagi mai vista cap al barri.”

Barrio de S'Auguer y escuela de la ciudad. Años treinta
Fondo Modern Styl. Archivo Municipal de Blanes (AMBL)

En la planta baja de la casa solariega de los Ruyra se fundó, en el año 1920, la revista *Recvll*, todavía vigente. Fue el lugar de encuentro de los literatos de la época, donde se reunían para participar en las tertulias veraniegas. Junto a Ruyra, conocido como el *Avi de Recvll*, había otros personajes, como los Roig i Raventós, Coma, Junceda, Agulló, Carner o Maragall. En *La parada* (1919) se narran las aventuras de unos adolescentes que van al cerro de Santa Bàrbara a cazar pájaros con la técnica conocida como *parar l'arbret*. Uno de los muchachos —tal vez el propio Ruyra, como recuerdo de una aventura de infancia— parece salir en plena noche por el portal de Can Creus, pasando por los soportales que había en el Carrer Ample.

“Vaig travessar l'entrada corrents, vaig arrapar-me a la portella amb la mateixa energia que si m'abraonés a un enemic, vaig aixecar la balda d'una manotada i... ja sóc al carrer! [...] Vaig enfilear el carrer pel mig pel punt més clar, i anava llambregant amb recel la fosca insondable dels carrerons i sotavoltes.”

El escritor, en el balcón de su casa, el día de su cumpleaños. 1934
Fondo Francesc Salt. Archivo Municipal de Blanes (AMBL)

04 El mar

Passeig Cortils i Vieta

Las descripciones de Ruyra sobre los distintos estados del mar son de una precisión y una belleza insuperables. El mar plácido y sereno se podía transformar radicalmente en un mar adverso y peligroso. El escritor era capaz de ofrecer distintas visiones del paisaje de la bahía, como sucede en la narración *El rem de trenta-quatre* (1903), donde se describe el viaje de la barca de mediana Santa Rita.

“La vila, anierada en un clotarell de muntanyes, presentava un aspecte fatídic. [...] La Palomera revestida d'aigua xarbotosa, com un ronc perol que bull i s'estuva i es vessa a dojo, passava fantàsticament. Arreu bromes, pluja, udoladissa... El paisatge fluïdificant-se en l'ambient tèrbol i ombradís: un paisatge de somni pesat. La imaginació creia presenciar aquella obra sense nom de què parla el Macbeth. Blanes, Blanes, terra de s'alegria! -exclamà en Vadó-; avui entristeixes es cor des teus fills. Es dimonis ballen pes teus turons i s'infern ronca sobre tes platges.”

Para Ruyra, el Blanes del verano, con sus colores, su costa serena, la benevolencia de su clima y su gente, era la «tierra de la alegría», y ofrecía sus máximos atractivos.

“Blanes (a l'estiu) resplendeix alegrement amb ses parets blanques com llenços de bugada i ses teulades grogues com altars de moresc. El mar i el cel són una sola blavor clara sense solució de continuïtat. Les muntanyoles i roques que s'hi banyen tenen l'aparença d'incrustacions d'esfalt sobre un cristall puríssim. Fineses i brillantors per tot arreu... La naturalesa sembla manifestar, en aquell sereníssim paisatge marítim, pompes i gustos d'argenter.”

L'idil·li d'en Temme (1920)

Temporal. 1951

Fondo Rafael Bataller. Archivo Municipal de Blanes (AMBL)

05 Los americanos

Passatge Bonaventura Puig

Blanes fue un importante testigo del legado de los americanos (o indianos), blandenses que emigraron a América y que, al regresar enriquecidos de Cuba o Puerto Rico, se construyeron grandes casas en el paseo del Mar, como la del americano Panxo Manxiula. Sus casas gozaban de amplias y espaciosas habitaciones, así como de servicio doméstico. El elevado tren de vida que llevaban muchos de ellos propició la aparición de dichos que se referían a ese lujo. Esto se evidencia en la obra del escritor cuando la madre de Temme, otro de sus personajes, le dice a su hijo «mira por dónde, hoy cenaremos como unos americanos».

“És mestressa de tres o quatre *inquènius*, unes hisendes que es perden de vista. Sé qui és, Temme; en sé tota sa història; perquè, encara que haju nascut a Cuba, és filla de pare blanenc. Precisament ara, casada de fresc, és vinguda a Blanes amb es seu marit a fi de conèixer sa seua àvia, que encara és plena de vida. Avui en dia aquesta àvia és una senyorassa que viu as carrer de Mar, en una casa com un temple, amb tres minyones de servei que li ensumen es desitjos a s'alè; però jo l'hai coneguda pobra.”

L'idil·li d'en Temme (1920)

Grupo de veraneantes, c. 1914

Fondo Vicenç Coma Soley. Archivo Municipal de Blanes (AMBL)

Con la llegada del verano Blanes daba la bienvenida a los veraneantes y aparecían las casetas y los bañistas, ataviados con sus trajes de baño, en la playa. La festividad de San Cristóbal, el 10 de julio, era el día oficial para inaugurar la temporada de baños. En *L'idil·li d'en Temme* (1920), Ruyra recoge esta tradición ya perdida, cuando el nuncio se encargaba de proclamarlo a toques de trompeta.

"Tuturú! Tuturutú! Les dones es banyaran a la part llevantina de la badia, des de sota Sant Antoni fins a l'indret de l'Esperança; i els homes a la part de ponent, des del Carrenyanc a la Pujola.

-Banys!... L'estiu és vingut. Arriben tartanes carregades de forasters. Estiu! Estiu! És el dia de Sant Cristòfol. El sol vola amb valentia pel mig del cel. Blanes resplendeix alegrement amb ses parets blanques com llenços de bugada i ses teulades grogues com altars de moresc."

Bañistas. Años veinte
Colección Clusells Queldra. Archivo Municipal de Blanes (AMBL)

07 Las atarazanas

Club de Vela / Gronxadors

En sus narraciones Ruyra muestra las actividades tradicionales de su época, centradas en el mundo de la pesca, el comercio marítimo o la construcción naval. Las atarazanas de Blanes, que se levantaban en el actual paseo, fueron unas de las más importantes en la Cataluña del siglo XIX. El patrón Saura explica en *El rem de trenta-quatre* (1903) que «sus marineros debían ser precisamente blandenses, porque no creía que en ningún otro lugar del mundo nacieran ni se formaran hombres tan aptos para las faenas del mar como en su pueblo».

“Aclofades en la platja roent, unes dones, amb els mocadors de llurs testes tirats endavant a tall de vela de carro, repassaven silencioses els esvorancs d’una xarxa. Més lluny, un mestre d’aixa, a la vora d’una barca tombada, feia bullir en un fogaret el seu cassó de quitrà. Un xicot pescador havia arraconat la seva canya i s’era allargassat al cim d’una roca, adormint-s’hi tranquil·lament.”

L'aniversari del noi Guixer (1899)

“Arribats a les envistes de Blanes, determinàrem desembarcar allí per moltes raons. Allí els nostres mariners tenien llurs cases, o les dels seus, i desitjaven descansar-hi; allí el pare volia que fos adobada la Santa Rita, ja que per a ell no hi havia, en part del món, millor mestrança que la blanenca, ni mestre constructor, amb lletres o sense lletres, més entès que un tal Ramon Veguer que la dirigia; i allí, finalment, jo, que em migrava per a posar els ossos en ferm lo més aviat possible, desitjava també desembarcar i vaig veure el cel obert així que em parlaren de prendre terra.”

El rem de trenta-quatre (1903)

Astilleros de Vieta “Bagué”, c. 1918
Fondo Josep Pons Girbau. Archivo Municipal de Blanes (AMBL)

08 El Fraile

Passeig de la Mestrança

En el año 1958, coincidiendo con el centenario del nacimiento del escritor, se inaugura el monumento concebido por Francesc Folguera, que se erigió en honor a Joaquim Ruyra en el paseo de la Mestrança. La escultura, obra del maestro Joan Rebull, representa al fraile Sadurní de los Pájaros, personaje central de la narración *Les coses benignes* (1928), ambientada en el antiguo convento de Blanes. El día de la inauguración de la obra, el escritor Josep M. de Sagarra le dedicó una poesía a Ruyra. La cara esculpida en piedra del escritor que se añadió posteriormente a los pies del monumento es del escultor blandense Jaume Coll.

Monumento a Ruyra

Fondo Vicenç Coma Soley. 1958. Archivo Municipal de Blanes (AMBL)

La pesca era una de las principales fuentes de riqueza de los blandenses. Y la sardina de Blanes tenía buena fama, ya documentada en 1421 en un documento que se conserva en el Archivo Municipal de Igualada y que incluye el conocido proverbio que reza: «Axi'ns ha pres com a la sardina de Blanes, que volent fugir al foch, salta de la paella e dóna en les brases» ('Así, nos ha pasado como a la sardina de Blanes, que por huir de la llama saltó de la sartén y dio en las brasas').

En la narración *Vetlles d'estiu* (1900), las alegres pescaderas Xanguetes, con el típico hablar *salat* de la zona, incluso nos proporcionan una receta con la sardina como protagonista.

"Aquelles sardines devien ésser d'aigua dolça. Aquestes són altra cosa: ja m'ho sabreu dir: no n'heu emprades de millores. Són hajades as paratge més salat de sa mar salada; i, si les feu amb arrós, podeu ben estalviar-hi es bitxo. Això flaira com unes flors, filla. Sardina!... Sardina de Blanes! Fresca i coenta, noes!"

Rincón de Sant Antoni, c. 1910
Fotografía de J. A. G. Archivo Municipal de Blanes (AMBL)

J.A.G.-Nº15-BLANES-Punta Sta. Agna.

10 La punta de Santa Anna

Este paraje y sus afiladas rocas, situadas a los pies de los acantilados del antiguo convento de Blanes, aparecen en distintas narraciones de Ruyra, como *L'èxtasi de l'oncle Ventura* (1903), *Mànegues marines* (1899) o *El rem de trenta-quatre* (1903):

“El perill no era gaire lluny. Dues tasses, semblants a dos punxeguts edificis gòtics mal esbrollats de llurs agulles i torricel·les, desgastats i malmesos, se destacaven de la costa, quasi dret a dret de la nostra derrota. Eren les penyes de Santa Anna, a les quals les ones s'enfilaven a escarpir esbojarradament llurs cabelleres de fúria. Malaurada la nau que hagués sigut llançada contra aquells caires i esgardissos! Difícilment cap tripulant n'haguera escapat amb vida.”

“Aquella caleta estava amagada per les calimes: però ells sabien prou on l'havien de trobar entre les penyes de llevant. -Santa Anna els hi ha allargat un plec de sa seua caputxa- va dir un vellet al·ludint al nom de Punta de Santa Anna que porta el cap de la llarga muntanyola.”

Mànegues marines

Punta Santa Anna. Años setenta
Fondo Anna M. Barnés-Esperança Ros. Archivo Municipal de Blanes (AMBL)

11 El convento

En lo alto de un promontorio, sobre las puntas de Santa Anna y de Sant Miquel, encontramos el antiguo convento de Blanes. Fue fundado en el año 1583, en el lugar donde se erigía una pequeña capilla en honor a santa Ana, por una comunidad de frailes capuchinos. La continuidad del culto a esta santa dio origen a la fiesta mayor de la población. En el siglo XIX, coincidiendo con las desamortizaciones, pasó a manos privadas, como las de Francesc Camprodon y, finalmente, al matrimonio amigo de Ruyra formado por Joaquim Casas-Carbó y Aurora Massó. El convento es uno de los parajes destacados en el itinerario ruyriano, sobre todo gracias al relato franciscano *Les coses benignes* (1928), en el que el convento es «el lirio blanco de la Costa Brava».

“Mar a ponent, mar a llevant, mar a migjorn, el promontori del convent feia l'efecte d'un vaixell enorme, enclavat a terra per la popa. Quin aïllament! Quina dolça soledat! Les aigües eren tan serenes que la naturalesa del fons marí s'hi transparentava amb febles coloracions.”

Promontorio del Convent, c. 1910
Fondo Josep Alemany Borràs. Archivo Municipal de Blanes (AMBL)

Fuente de inspiración para el autor, la cala de Sa Forcanera está presente en más de una de sus narraciones, como la que cierra el libro *Pinya de Rosa* (1920) y que lleva por título *L'idil·li d'en Temme*. Este era un lugar privilegiado para la pesca con caña, actividad de la que Ruyra era también un gran aficionado, aunque parece que sin demasiado éxito.

“La cala de sa Forcanera, situada no gaire lluny de Blanes, és una de les més feréstegues i ombrívols de la costa; però és també, durant les bonances d'estiu, una de les més quietes, més fresques i més plàcides que poden trobar-se. Com que la ceneixen per la banda de terra uns cingles alts i espadats pels quals és perillosa la davallada, quasi no la visita mai ningú, com no sigui anant-hi en bot per la mar: així és que sol romandre solitària dies i dies, i no sembla sinó que, lliures de tot contacte pertorbador, s'afinen més i més la frescor i dolcesa de ses ombres i la puresa cristal·lina de ses aigües, en el bon temps d'estiu.”

Sa Forcanera. Años veinte

Fotografía de L. Roisin. Archivo Municipal de Blanes (AMBL)

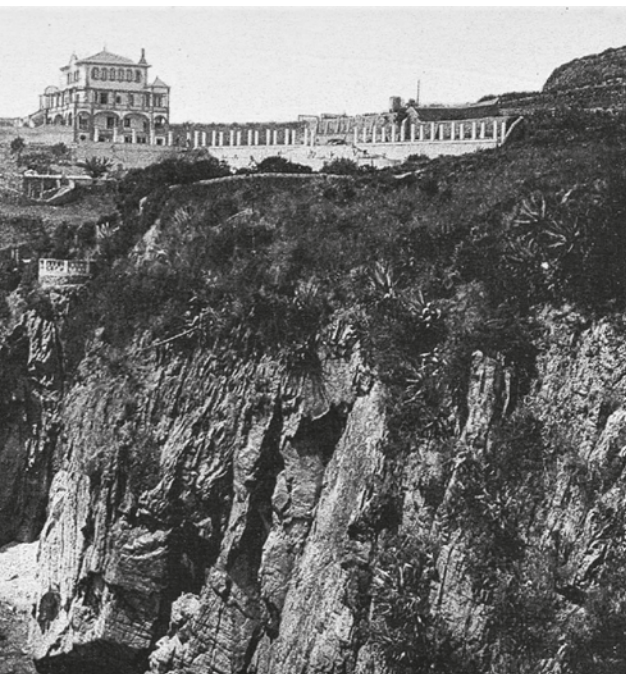

“És sa Forcanera, que no sap de lladrar sense arrossegar per sa boca sa seua llengua de trucs. Llampus! -exclamà el vell alçant-se esborneiat-. Això si que no m'agrada! Déu ens ajud! Encara embarrancarem! ...”

El rem de trenta-quatre (1903)

“Sospitant que dintre les obscures xombes marines de sa Forcanera havien d'amagar-s'hi grossos déntols i congres, havia decidit de parar-hi una canya llarga amb un guarniment, també llarg i carregat de plom a faisó d'una llença. Quina alegria causaria a “sasanta dona” si pogués portar-li un peixàs d'un parell de carnisseres! Amb aquesta il·lusió havia davallat per la cinglera, arrapant-se a les crétues i tavelles de la penya, després d'haver tirat daltabaix de la timba els seus estres entollats amb el gec i d'haver-se penjat a l'esquena l'olla del grumeig, lligada al coll per les anses amb una cordella; i un cop assolida la pedregosa platja, havia saltat de roca en roca fins a situar-se en una de grossa i assaplanada que es forejava cap a la boca de la cala.”

L'idil·li d'en Temme (1920)

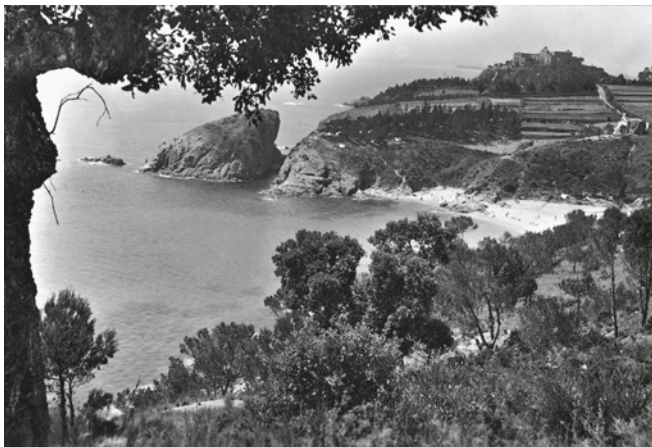
13 Pinya de Rosa

Camí de Santa Cristina

El éxito literario que obtuvo Ruyra con su primera obra, *Marines i boscatges* (1903), una recopilación de quince narraciones breves con el mar y sus gentes como grandes protagonistas, fue rotundo. Le seguirían *La parada* (1919) y *Entre flames* (1928). Pero en 1920, cuando reeditó *Marines i boscatges*, con la corrección de las erratas lingüísticas, el libro fue rebautizado con el título *Pinya de Rosa* y Ruyra incorporó la narración *L'idil·li d'en Temme*. Cuando en los años cuarenta el industrial Fernando de Rivière adquirió estos terrenos, donde creó el jardín tropical, aconsejado por el poeta Pere Puig i Llena, decidió bautizar el paraje con el nombre de Pinya de Rosa.

“Donen els mariners el nom de pinya de rosa a l'artística nuada que teixeixen al capdavall d'una corda amb els seus mateixos blens, fent-hi un pom boterut que la conclou, la priva desfilagarsar-se [...] Doncs bé: a nosaltres, ens ha semblat adient per a batejar aquest aplec, amb el qual volem consolidar i donar fi a la llarga corda de marines i boscatges que fins ara hem anat escrivint i publicant en revistes, diaris i llibres. Ara la corda tindrà el seu nu de conclusió i constituirà un cos definitiu.”

Costa de Blanes. Años treinta
Archivo Municipal de Blanes (AMBL)

14 Rambla Joaquim Ruyra

En 1964 se soterró la riera de Blanes y se le dio el nombre del maestro de la prosa catalana. Ruyra es considerado el gran narrador del mar, del que tanto él como sus personajes estaban profundamente enamorados. El nombre de la calle de Horta d'en Creus hace referencia a los terrenos de cultivo propiedad del escritor.

“En fi, a la caiguda d'onze hores me retirava de la platja; però no crec que un enamorat s'aparti amb més recança de la companyia de la seva estimada, ni que, tot anant-se'n, s'embadaleixi més fonament amb el deix agradós de què els encants d'ella li han omplert els sentits: no, perquè la marina em tenia el cor robat [...] Deixava una mica badada la finestra de la meva cambra perquè entrés l'aire pur, me ficava al llit, m'adormia tot sentint la remoreta del mar i bona nit i bona hora.”

Vetlles d'estiu (1900)

La Riera. Años cincuenta
Fondo Josep M. Padern. Archivo Municipal de Blanes (AMBL)

15 El Verdaguer de la prosa

Carrer Jacint Verdaguer

Ruyra, siguiendo la idea de Jacint Verdaguer (1845-1902), a quien conoció cuando el poeta estaba realizando los últimos retoques de *L'Atlàntida*, hizo de la lengua popular su principal fuente de creación del lenguaje. En sus relatos, junto al registro culto, también está presente el típico hablar *salat* de la costa blandense.

“La mar! Jo n'estava enamorat. Ell, no; i amb tot i aixó se l'estimava com un marit se pot estimar una dona de males entranyes que li ha ocasionat molts de disgustos, però que al cap i a la fi no deixa d'haver-se-li arrelat a l'ànima. No en deia mai bé. -Sa mar! Mal foc que l'assecu! És maleïda, sa mar.- I li sobraven motius per a odiar-la, perquè li havia robat un fill, un fill únic, que a la flor de la seva juvenesa s'era negat amb sos companys de barcada.”

Jurado literario reunido en casa de Ruyra, con Josep Alemany i Borràs (izda. de Ruyra), entre otros, c. 1915
Fondo Josep Alemany i Borràs. Archivo Municipal de Blanes (AMBL)

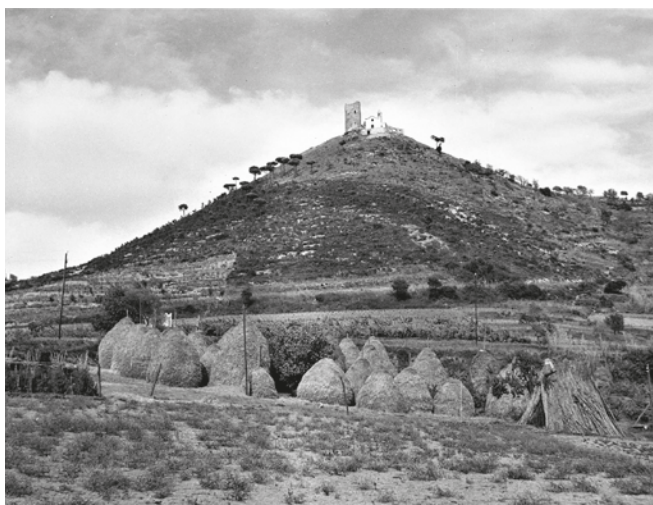
16 Sant Joan

El paisaje descrito por Ruyra en *L'aniversari del noi Guixer* (1899) era muy diferente del actual, sin casas ni pinos, con un «monte peñascoso de un tono pardo pajizo, en el que las retamas en flor brillaban como alhajas sobre el pecho huesudo y bronceado de un gitano». Si nos atenemos a lo que se explica en *Vetlles d'estiu* (1900), la vegetación que predominaba en la montaña era fruto de un hechizo.

"[...] el castell d'en Vas i No-en-tornaràs s'havia aixecat al bell cim de la muntanya de Sant Joan, i "carets de Déu!, heu's aquí per què de resultes d'aquell embruix sa muntanya, s'és enxorquida en tanta de manera que, amb tot i ses benediccions que Sant Joan hi tira des de sa seua capelleta, no s'hi han pogut arrelar més que tomanyins i volivardes."

Sant Joan. 1947

Fondo Josep Maria Julià. Archivo Municipal de Blanes (AMBL)

17 Cementerio

Joaquim Ruyra murió en su casa barcelonesa de la calle Bretón de los Herreros, en el barrio de Gràcia, el día 15 de mayo de 1939. Blanes es el lugar que escogió para su entierro, donde poder escuchar de cerca el rumor del mar que tanto lo fascinó. El escritor descansa en este sencillo panteón del Cementerio Municipal junto a su esposa Teresa de Llinàs d'Arnau, que pertenecía a la pequeña nobleza catalana y que murió un par de años más tarde que su esposo. En 2003, designado como el Año Ruyra por coincidir con el centenario de la publicación de *Marines i boscatges*, se reescribió en catalán el texto de la lápida, que hasta el momento figuraba escrita en castellano.

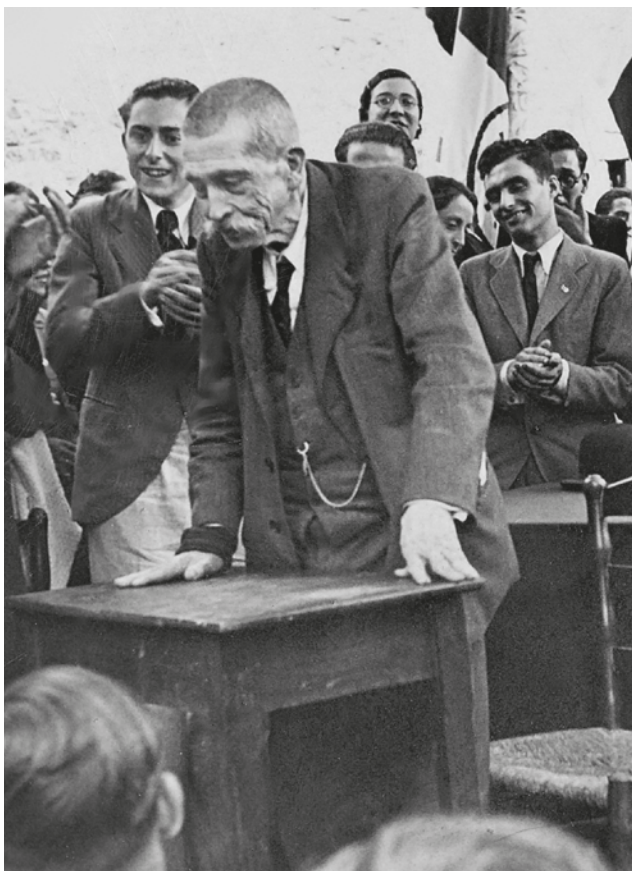
Panteones, incluido el del matrimonio Ruyra-Llinàs, en la avenida principal del «cementiri vell»
Fotografía de Aitor Roger

18 El Vilar

Los bosques y el santuario del Vilar son los principales referentes de la que probablemente sea la obra más conocida de Ruyra, *El rem de trenta-quatre*, publicada en *Marines i boscatges* (1903). La promesa de los marineros a su patrona, santa Rita, y la promesa de la joven Marianna Saura de realizar un exvoto si consiguen salir vivos de la tempestad, nos permite comprender mejor la fe y la devoción popular de los antepasados de los actuales blandenses hacia la Virgen del Vilar.

Ruyra en un encuentro de la Federación de Jóvenes Cristianos de Cataluña (FJCC) en el Vilar. Años treinta
Colección Joan Serras. Archivo Municipal de Blanes (AMBL)

“Amb quina enyorança vaig recordar-me de les soledats del Vilar, amb ses suredes, ses feixetes de conreu, ses velles oliveres on refilen els moixons, sos torrents frescals i sos àlbers de blanques soques, en les quals les parelles enamorades escriuen enllaçadament llurs noms amb la punta del ganivet! Oh, qui pogués visitar de nou aquells llocs i cantar davant l’altaret aquella tornada tan repetida dels romeus: “Deu-nos goig i alegria, Mare de Déu del Vilar!”

“[...] Verge santa des Vilar! -vaig exclamar aixecant els braços en l’aire- Ajudeu-nos! Salveu-me d’aquest perill, i us prometo que pujaré a visitar-vos a peu descalç, amb els rosaris a la mà i amb un d’aqueixos remes tan llargs a coll.”

El rem de trenta-quatre (1903)

Ruyra y Blanes

“En els jorns estiuencs, en aquelles hores en què la calor us estalona aneu on aneu, quantes i quantes vegades havia cercat refugi en la vuitcentista botigueta de l'amic Cornellà. Quantes i quantes vegades havia fet de dependent espontani ajudant-li a vendre un llibre i atenent a les noies que anaven a comprar una postal. [...] De vegades a mitja tarda, arribava en Roig i Raventós amb la seva família i llavors la conversa ja prenia un caire ciutadà. Després era en Junceda que a la meitat del seu jornal s'havia trobat a mancar paper canson o tinta xina i havia de córrer cames ajudeu-me cap al Recvll, però aquella botigueta tenia el do de la figuera del ferreret; era molt fàcil entrar-hi però sortir-ne ja resultava un bon tros més difícil, puix si per casualitat baixava Mestre Ruyra, les hores es consumien com l'estela d'un coet.”

Vicenç Coma Soley. *Recvll* N.º 294. 19.01.1929

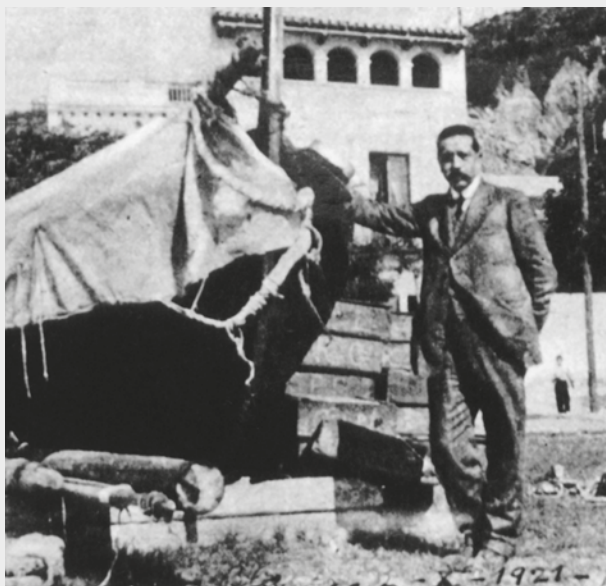
Tertulia de la redacció de *Recvll* en la «tiendecita» de Salvador Cornellà, en los bajos de Can Creus, con Jordi, Junceda, Ruyra y Coma Soley. Años veinte
 Archivo Municipal de Blanes (AMBL)

“Més aviat m'hauríeu d'haver preguntat per quins cinc sous vaig néixer a Girona. La meua casa pairal, niu dels meus avantpassats, és aquesta on ara ens trobem. Si el meu pare, que n'havia d'ésser hereu, anà a establir-se a Girona, fou per guanyar-s'hi la vida exercint l'advocacia fins que els meus avis haguessin pogut donar carrera i col·locació als altres nombrosos fills que tenien. Assolít aquest objecte, naturalment correguérem cap a Blanes, on sempre haviem tingut posat el cor i on sempre haviem passat els estius. Aquí és a casa. A Girona i Barcelona anàvem a lloguer. [...] Al fons del meu cor Blanes és el país de la llum i de l'alegria. Girona, la ciutat de l'hivern, del fred negre i dels dies ombrosos, un lloc d'estudi, treball i meditació. La Girona antiga em causa un efecte d'artística sublimitat i m'inclina a respectes de cosa sagrada i de gestes heroiques. Blanes em mou a un sentiment d'alegre i democràtica fraternitat a la manera grega, cada una pel seu estil, aquestes dues poblacions em són molt estimades.”

“Enquesta al Mestre Ruyra” por Vicenç Coma Soley.
Esplai. N.º 125. 22 de abril de 1934

Ruyra frente a la Casa de la Creu, residencia del escritor Josep Roig Raventós. 1921.
 Archivo Municipal de Blanes (AMBL)

Con este primer itinerario se invita a los visitantes a profundizar, si todavía no lo han hecho, en la lectura de las obras más conocidas del escritor **Joaquim Ruyra i Oms** (1858-1939).

Este itinerario recorre algunos de los lugares que sirvieron de inspiración al gran maestro de las letras catalanas y que protagonizan sus relatos breves. Se trata de los paisajes de la punta de Santa Anna, el promontorio del Convento, el barrio marinero de S'Auquer o la cala Sa Forcanera, que enmarcan las historias de *El rem de trenta-quatre*, *Les coses benignes*, *En Garet a l'enramada* o *L'idil·li d'en Temme*.

En cada punto de este itinerario, una placa informativa explica en cuatro idiomas, incluyendo un fragmento en catalán, alguna de las narraciones ambientadas en ese mismo lugar. Además, cada placa incluye una fotografía antigua que permite al visitante saber cómo era ese sitio en la época en la que vivió el escritor.

- 01 **Sa Palomera**
Carrer Mirador de s'Auguer
- 02 **S'Auguer**
Passeig de la Marina
- 03 **Can Creus**
Carrer Ample, 10
- 04 **La mar**
Passeig Cortils i Vieta
- 05 **Los americanos**
Passatge Bonaventura Puig
- 06 **Los baños**
Passeig Pau Casals
- 07 **Las atarazanas**
Club de Vela / Gronxadors
- 08 **El Fraile**
Passeig de la Mestrança
- 09 **El muelle**
La Llotja
- 10 **La punta de Santa Anna**
- 11 **El convento**
- 12 **Sa Forcanera**
Templet de Linné, Jardí Botànic Marimurtra.
Entrada al Jardí Botànic Marimurtra: 7€
(Precio 2020)
- 13 **Pinya de Rosa**
Camí de Santa Cristina
- 14 **Rambla de Joaquim Ruyra**
- 15 **El Verdaguer de la prosa**
Carrer Jacint Verdaguer
- 16 **Sant Joan**
- 17 **Cementerio**
- 18 **El Vilar**

CIUTAT ESPORTIVA

Mas Cremat

Polígon Industrial Nord

Mas Florit

Ca la Guidó

Plaça Miquel Martí i Pol

15

Mas Moixa

Mas Carolet

Mas Borell

17

La Perla

02

01

El Fortí

Sa Palomera

Sa Palomera

Club Vela Blanes

Port de Blanes

09

10

11

El Convent

Cala Punta de Santa Anna
(Platja dels Capellans)

Bibliografia

Julià, Lluïsa. *Ruyra, inèdit*. Ayuntamiento de Girona, 1991.

Julià, Lluïsa. *Joaquim Ruyra, narrador*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1992.

Julià, Lluïsa. *Joaquim Ruyra (biografia)*. Parsifal, 1996.

Julià, Lluïsa. *Ruyra: l'home i la seva imatge*. Biblioteca Valvi-CCG Edicions, 2010.

Montoliu, Manuel de. "La vida i obra de Joaquim Ruyra". Prólogo a Joaquim Ruyra, en *Obres completes*. Selecta, 1964 (1.ª ed, 1949): 11-125.

Pla, Josep. "Joaquim Ruyra (una petita aventura literària) (1858-1939)", en *Homenots*. Primera serie. O. C., n.º 11. Ediciones Destino, 1980 (1.ª ed, 1969): 99-136.

Reyes, Antoni; Roger, Aitor; Valls, Domènec. *El rem de trenta-quatre: de la ficció a la realitat. Homenatge a Joaquim Ruyra. Presentació de la pel·lícula de la portada del primer rem al Vilar*. 1934. Ed. Ayuntamiento de Blanes, Archivo Municipal de Blanes, 2003.

Ruyra, Joaquim. *Obres completes*. Editorial Selecta. Barcelona, 1949. 1.ª edición.

VV. AA. "*Homenatge a Joaquim Ruyra. 150 anys del seu naixement*", en *Recull*, n.º 887. Año 27. Blanes (27-IX-1958).

VV. AA. *Primer Simposi Joaquim Ruyra. Blanes, 29, 30 i 31 de maig del 2003*. Joan Maluquer i Ferrer (ed.). Fundació Universidad Catalana de Verano, Universidad de Girona y Edicions Galerada. Cabrera de Mar, 2004.

Fotografías

Fondo (Josep Pons Girbau / Modern Styl / Francesc Salt / Rafael Bataller / Vicenç Coma Soley / Anna M. Barnés - Esperança Ros / Josep Alemany Borràs / Josep M. Padern / Josep Maria Julià) y colecciones de imàgenes (Clusells Queldra / Joan Serras) del Archivo Municipal de Blanes (AMBL)

Fotografía de la portada

Joaquim Ruyra, c. 1934. Fondo Vicenç Coma Soley. Archivo Municipal de Blanes (AMBL)

Caricatura

Ruyra visto por Joan G. Junceda.
Autor: Joan G. Junceda (1881-1948)

Textos

Antoni Reyes y Aitor Roger
(Archivo Municipal de Blanes)

Colaboradores

Elisa Sola
(Servicio de Catalán)

Traduaction
(Traducciones)

 MÁS INFORMACIÓN

blanescostabrava.cat

AJUNTAMENT DE
BLANES

Blanes